

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου “σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιאτύπωση)” (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου προωθείται ο εξορθολογισμός και η αναμόρφωση του συστήματος διεθνούς προστασίας, υποδοχής, καταγραφής και ταυτοποίησης των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών καθώς και του συστήματος υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων διεθνή προστασία σύμφωνα με το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

**ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:**

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου προωθούνται, επίσης, οι εξής ρυθμίσεις:

1. Σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και μετονομασία της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής σε Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής. Στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής υπάγεται η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης του άρθρου 8 του παρόντος και η Διεύθυνση Υποδοχής που συνιστάται με τις διατάξεις του παρόντος. Επίσης συνιστάται Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Μεταναστευτικής Πολιτικής στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.
2. Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου “σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)” (L 180/29.6.2013).
3. Πρόσβαση στην απασχόληση των αναγνωρισμένων από την ελληνική πολιτεία ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, των αιτούντων διεθνή προστασία και των προσώπων στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στην Ελλάδα.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

Στόχος του εν λόγω σχεδίου νόμου είναι η αντιμετώπιση τόσο των εκτάκτων αναγκών λόγω της προσφυγικής κρίσης όσο των μελλοντικών ή/και πάγιων αναγκών για τη λειτουργία ενός δίκαιου και αποτελεσματικού συστήματος εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας και ενός λειτουργικού συστήματος υποδοχής.

Συγκεκριμένα, με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου προωθείται ο εξορθολογισμός και η αναμόρφωση του συστήματος διεθνούς προστασίας, υποδοχής, καταγραφής και ταυτοποίησης των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών καθώς και του συστήματος υποδοχής και φιλοξενίας των αιτούντων διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το διεθνές και ενωσιακό δίκαιο.

Αναλυτικότερα:

Στο πρώτο μέρος του σχεδίου νόμου(κεφάλαιο Α'), προβλέπονται διατάξεις για την ενίσχυση, στελέχωση καθώς και την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της Υπηρεσίας Ασύλου. Με τις τροποποιητικές διατάξεις του παρόντος σχεδίου ρυθμίζονται ζητήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας Ασύλου τα οποία πρόκειται να συμβάλλουν κυρίως στην αποτελεσματική λειτουργία της Υπηρεσίας. Επίσης, η Υπηρεσία Ασύλου ορίζεται ως αρμόδια για την υλοποίηση των προγραμμάτων μετεγκατάστασης σε χώρες κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επανεγκατάστασης από τρίτες χώρες, προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας.

Προωθείται η υπαγωγή στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Ασύλου της εφαρμογής της Σύμβασης της Νέας Υόρκης της 28ης Σεπτεμβρίου 1954 για τη νομική κατάσταση των ανιθαγενών, καθώς και η προσθήκη σχετικής εξουσιοδοτικής διάταξης για τη διαδικασία καθορισμού του καθεστώτος, το περιεχόμενο του καθεστώτος αυτού, καθώς και για κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του πρώτου μέρους, τροποποιείται και το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την λειτουργία της Αρχής Προσφυγών προκειμένου να διασφαλισθεί η θεσμική αναβάθμιση της ως προς τις εγγυήσεις ανεξάρτητης λειτουργίας της και η διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια της. Οι εγγυήσεις αυτές θεωρούνται επιβεβλημένες ώστε η χώρα μας να προσαρμοσθεί με τις επιταγές της Οδηγίας 2011/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 «*σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας*

(αναδιτύπωση)», οι οποίες απαιτούν την ύπαρξη δευτεροβάθμιου οργάνου κρίσης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας το οποίο, αν δεν είναι δικαστήριο, θα πρέπει τουλάχιστον να διαθέτει εγγυήσεις ανεξαρτησίας τέτοιες ώστε να εμπίπτει στην έννοια του όρου «tribunal» του άρθρου 46 της ως άνω Οδηγίας όπως η έννοια αυτή πάγια ερμηνεύεται στην νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ). Σημειώνεται δε ότι, η χώρα μας έχει υποστεί κριτική από διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις, για την συμβατότητα του ισχύοντος συστήματος εξέτασης προσφυγών επί υποθέσεων διεθνούς προστασίας. Για τους ως άνω λόγους, προβλέπονται πρόσθετες εγγυήσεις για την επιλογή τόσο των μελών των Επιτροπών Προσφυγών, όσο και του Διοικητικού Διευθυντή, ώστε να διασφαλίζεται, αφενός η διαδικασία επιλογής τους και αφετέρου η αμεροληψία και ανεξαρτησία τους, στο πρότυπο των προδιαγραφών και των εγγυήσεων που προβλέπει η ως άνω Οδηγία. Επιπλέον, με τις προτεινόμενες διατάξεις, η Αρχή Προσφυγών παύει να υποστηρίζεται διοικητικά από την Υπηρεσία Ασύλου και αποκτά πλήρη αυτοτέλεια ως προς τη δομή και διάρθρωσή της. Για το λόγο αυτό ενισχύεται και η λειτουργικότητα της Αρχής με την αύξηση των οργανικών θέσεων.

Παράλληλα (στο τρίτο Μέρος του σχεδίου νόμου) προωθείται η προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου “σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)” (L 180/29.6.2013). Με στόχο, δε, τον ολοκληρωμένο εξορθολογισμό του υπάρχοντος συστήματος διεθνούς προστασίας, στο σχέδιο νόμου συμπεριλαμβάνονται ρυθμίσεις για τη χορήγηση καθεστώτος για λόγους ανθρωπιστικούς σε αιτούντες διεθνούς προστασίας (άρθρο 22), των οποίων οι αιτήσεις εκκρεμούν για διάστημα πέραν της πενταετίας. Επίσης, με τις προτεινόμενες διατάξεις του τέταρτου Μέρους του σχεδίου νόμου εισάγονται ρυθμίσεις για την πρόσβαση στην απασχόληση των αναγνωρισμένων από την ελληνική πολιτεία ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, των αιτούντων διεθνή προστασία και των προσώπων στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στην Ελλάδα και επιλύονται διαδικαστικά ζητήματα, τα οποία είχαν δημιουργήσει προσκόμματα στην πρόσβαση στην εργασία των ανωτέρω δικαιούχων.

Στο σχέδιο νόμου,(κεφάλαιο Β' του πρώτου Μέρους), προβλέπονται, επίσης, διατάξεις για την ίδρυση και λειτουργία νέας αυτοτελούς Υπηρεσίας με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (Υ.Π.Υ.Τ), η οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης που συστήνεται επίσης με το παρόν σχέδιο νόμου Η Υ.Π.Υ.Τ. λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως κύρια αποστολή την αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις. Για το σκοπό αυτό η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι αρμόδια:

α) για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταγραφής, ταυτοποίησης και εξακρίβωσης των στοιχείων, τον ιατρικό έλεγχο, τον εντοπισμό ευάλωτων, την παροχή ενημέρωσης, ιδίως για τις διαδικασίες διεθνούς ή άλλης μορφής προστασίας και για τις διαδικασίες επιστροφής, καθώς και για την προσωρινή διαμονή των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις και την περαιτέρω παραπομπή τους σε κατάλληλες δομές υποδοχής ή προσωρινής φιλοξενίας,

β) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία Κέντρων και Δομών για την πραγματοποίηση των ως άνω διαδικασιών,

γ) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία ανοικτών Δομών Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία,

δ) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία ανοικτών Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι είτε βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής, απέλασης ή επανεισοδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011 ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 3907/2011, είτε τελούν υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3907/2011 είτε υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. 3386/2005. Προλέπεται επίσης η κατάργηση της «Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής» του ν. 3907/2011 (ΦΕΚ Α' 7).

Παράλληλα, στο δεύτερο Μέρος του σχεδίου νόμου, συνιστάται Γενική Γραμματεία Υποδοχής στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης στην οποία υπάγονται η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Διεύθυνση Υποδοχής που συνιστώνται επίσης με το παρόν σχέδιο νόμου. Η σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής και των υπαγόμενων σε αυτήν υπηρεσιών θα προωθήσει την

αποτελεσματική και συνεκτική διοικητική αντιμετώπιση των αναγκών υποδοχής και προστασίας των νεοεισερχομένων πολιτών τρίτων χωρών και θα καλύψει προσηκόντως τα κενά που καταγράφονται στο πεδίο της υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών. Με τις διατάξεις του δεύτερου Μέρους του σχεδίου νόμου, προβλέπεται επίσης, η μετονομασία της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, σε Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής στην οποία συνιστάται Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών Μεταναστευτικής Πολιτικής, προκειμένου να διασφαλιστεί η αναγκαία διοικητική και υπηρεσιακή δυνατότητα για την υλοποίηση των διευρυσμένων αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Περαιτέρω, προβλέπονται διατάξεις με τις οποίες εισάγονται οι αναγκαίες ρυθμίσεις οι οποίες θα συμβάλουν καθοριστικά στην αποτελεσματική αντιμετώπιση από τους δημόσιους φορείς καθώς και από τους φορείς της Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, των επειγουσών αναγκών λόγω της εισόδου μεγάλου αριθμού προσφύγων και μεταναστών στη Χώρα καθώς και διατάξεις που εισάγουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για τον ορισμό Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού & Διαχείρισης Προγραμμάτων Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και άλλων πόρων, που θα καταστήσει αποτελεσματικότερη την διαχείριση των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών εργαλείων.